

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA2024/77

18-04-24

Peter Olsen

Ilisimatusarfimmi Ilinniartitsisunut, Perorsaasunut aammalu Isumaginninnermut Siunnersortinut ataatsimut kandidatinnngorniarfissamik Naalakkersuisut pilersitseqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. (Inatsisartunut ilaasortaq Najaaraq Møller, Siumut)

Oqaaseqaat:

Inuit Ataqatigiit partiiuvugut sukkut tamatigut nammieernerulernissamik, namminerlu immitsinnut pilersorerulernissatsinnik siunertaqartuusut anguniagartuusullu; kulturikkuuppat, ilinniartitaanikkuuppat, inatsisilerinikkuuppat, inuussutissarsiorinikkuupalluunniit.

Naluneqanngitsutut 1979 sioqqullugu, kalaallit inuusuttut amerlanerpartaat ilinniarfimmut sumulluunniit ilinnialerniarunik qallunaat nunaannukarlutik ilinniariartortariaqartarsimapput, maani nunatsinni ilinniarfissaqannginnamik.

Tamanna immiini nammieq ajortuinnaanngikkaluartoq, tassami pitsaasumik toqqissimanartumillu siunissaqarniaraanni sakkussaq aqqutissarlu tassatuaammat ilinniartitaaneq ilinniartitaaneq ilinniartitaanerlu; taamaattorli taama oqariarlunga aamma nalunngilarput ilisimalluarparpullu inuusuttorpassuarnut tamakkununga, ilaquattatik asangaakkatik, nunalu peroriartorfigisimasartik asasartik sungiusimasartillu qimallugu nunamut allamut sungiusimanngisamillu aallartariaqarsimasunut timikkut tarnikkullu annertuumik ikiligaanermik aqquusaagaqarfigalugu misigiffigisarsimagaat tamatta iliisimallualereersimavarput.

Taamaattumik qujanarpoq aamma pitsaalluinnartuuvuq 1979-ip kingorna, tassa namminersorerulernitta kingorna, ilinniartitaanermullu tunngasup akisussaaffiup, nammieerluta tiguneratigut, nunatsinnilu ilinniartoqarfinnik pilersitsiorortoqalerneratigut, inuusuttut amerlasuut nunarput qimannikkaluarlugit ilinniagaqarsinnaalernikuupput.

Ilinniarnertuunngorniarfiit, niuernermik ilinniarfiit, sanaartornermi, saviminilerinermi, tekinnikkut minnerunngitsumillu ilisimatusarfeqalernikuuvugut ilaatigut aamma Ilimmarfimmik ullumikkut aamma taaguuteqalernikuusumik. Allaalluni ullumikkut nunatsinni inatsisilerinermik bachelorinnngorniarqarsinnaalernikuvoq. Siornatigut immaq tamanna aallat inornarluinnartutut takorluuinnartarsimasaraluarput. Ilinniartitaanerup tungaatigut ingerlavugut, allorallattaavugut siumukarlutalu.

Tamanna pitsaasuuvuq nuannersuuvuq tulluusimaartartuullunilu.

Taamaattumik pissusissamisuuginnarpoq tupinnartuunngilarlu inatsisartunut ilaasortaq Najaaraq Møller Siumut, Ilisimatusarfimmi Ilinniartitsisunut, Perorsaasunut aammalu Isumaginninnermut Siunnersortinut ataatsimut kandidatinnngorniarfissamik Naalakkersuisut pilersitseqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuuteqarmat.

Najaaraq Møllerip siunnersuutaa Inuit Ataqatigiit siunertaannut anguniagaannullu akerliunngilaq aamma Inuit Ataqatigiinniit assortoruminaatsipparput.

Taamaattorli Inuit Ataqatigiinniit maluginiarparput siunnersuuteqartoq tamanna pillugu Naalakkersuisunut apeqquteqaateqarnikuusimasoq. Takuuk apeqquteqaat nr.012/24.

Najaaraq Møllerip apeqquteqaatigaa ilinniartitsisunut aammalu perorsaasunut – pamersaasunut kandidatinnngorniarsinnaalernissamik Naalakkersuisut pilersaaruteqarnersut. Maluginiarparpullu Naalakkersuisut akissuteqaataat imaattoq;

“Ilinniartitsisunut perorsaasunullu bachelorit ilinniarsimasunut kandidatitut ilinniarneq pillugu aalajangersimasumik maannakkut pilersaaruteqartoqanngilaq.”

Taamaattorli akissuteqaamminni ilaatigut aamma ima oqarlutik;

“Ilisimaneqarpoq, Ilisimatusarfimmit perorsaanermik ilinniartitsinermillu sammisanut kandidatitut ilinniarneq sulissutigineqartoq”

Naalakkersuisut akissuteqaataat Inuit Ataqatigiinniit paatsuunganalaartutut isigaarput; pilersaaruteqartoqannginnerariarlugu, tamaattorli aama sulissuteqartoqarnerarlugu aamma Naalakkersuisut oqariartormata.

Ilanngullugu kandidatinnngorniartimmik pilersitsisoqassagalarpat aningaasatigut qanoq kinguneqarnissaa Naalakkersuisut qanoq naatsersuuteqarfigineraat Najaaraq Møllerip aamma apeqquteqaataasa ilagaat. Naatsumik oqaatigalugu Naalakkersuisut akissuteqaamminni akipput, sulitassunga killittoqarsimannngimmat, aningaasatigut qanoq kinguneqarsinnaanera sulinaatsorsorneqarsinnaanngitsaq.

Naatsumik oqaatigalugu; Najaaraq Møllerip siunnersuutaa piviusunngortinneqassagalarpat aningaasatigut qanoq kinguneqarsinnaanera sulitassutigineqanngilaq.

Naluneqanngitsutut 2018-mi inatsilerinermik bachelorinnngorniartarneq ilisimatusarfimmi aallartinneqarnikuuvoq. Nalunngilarput taamatut ilinnialersinnaatitaaneq soqutigineqarlunilu aallartilluarnikuusaq. Aamma nalunngilarput maani nunatsinni inatsilerinermik kandidatinnngorniartimmik pilersitsisoqarnissaanik kissaateqartoqartartoq. Taamaattoq misilittakkat takutippaat inatsilerinermik bachelorinnngorniarnermi 25-it tungaannut aallararteriarlutik, taamaattoq amerlanngitsut kisimik inatsilerinermik bachelorinnngorniartarneq allagartartaarlutillu naammassinnittartut. Assersuutiginnarlugu 2023-mi aasakkut arfinillit taavalu ukiukkut februarimi ukioq manna 2024-mi marluinnaat naammassillutik allagartartaarsimasut.

Naggataatigut; kissaaterpassuaqarpugut angorusutarpassuaqarlutalu. Taamaattoq qulajagassarpassuaqarpugut. Najaaraq Møllerip siunnersuutaa piviusunngortinneqassappat nunatta karsianut qanoq naleqassava? Akissaqartipparput? Ilisimatusarfik piareersimava? Ilisimatusarfik nukissaqarpa? Ilisimatusarfik qanoq isumaqarpa? Ilisimatusarfik qanoq pilersaaruteqarpa? Tuungavissaqarpugut? Assersuutigalugu perorsaanermik ilinniartitsinermillu kandidatinnngorniartarneq sulissuteqarnerat sumut killippa?

Taamaattumik apeqqutit tamakku qulaajarsinnaajumallugit kulturimut ilinniartitaanermut ilisimatusarnermullu ataatsimiititaliamut aappassaaneerineqannginnerani ingerlateqqinneqarnissaa Inuit Ataqatigiit kissaatigaarput.